
Verslag plenaire vergadering COVM Woensdrecht d.d. 12 oktober 2023

Aanwezig:

1.	<i>dhr. S. Adriaansen</i>	<i>lid/plv. vz.</i>	<i>Gemeente Woensdrecht</i>
2.	<i>dhr. A. Kaarsmaker</i>	<i>lid</i>	<i>Omwonende gemeente Bergen op Zoom</i>
3.	<i>dhr. H.P. Verroen</i>	<i>lid</i>	<i>Gemeente Bergen op Zoom</i>
4.	<i>mw. C. van Hoek</i>	<i>lid</i>	<i>Communicatie Vliegbasis Woensdrecht</i>
5.	<i>dhr. M. Huijbregts</i>	<i>secr.</i>	<i>Rijksvastgoedbedrijf</i>
6.	<i>mevr. J. Engelsman</i>	<i>onderst.</i>	<i>Rijksvastgoedbedrijf</i>
7.	<i>dhr. S. Sprangers</i>	<i>plv</i>	<i>Air Support Command</i>
8.	<i>maj. Waarheid</i>	<i>lid</i>	<i>Luchtverkeersleiding Vliegbasis Woensdrecht</i>
9.	<i>dhr. T. Sanders</i>	<i>lid</i>	<i>Omwonende gemeente Woensdrecht</i>
10.	<i>mw. D. da Cruz – Blaha</i>	<i>lid</i>	<i>Provincie Zeeland</i>
11.	<i>Dhr. N. van der Hoest</i>	<i>lid</i>	<i>Gemeente Reimerswaal</i>
12.	<i>Mevr. M. Boone-Tuijnman</i>	<i>lid</i>	<i>Omwonende gemeente Reimerswaal</i>
13.	<i>Dhr. B. Stegmann</i>		<i>Omwonende gemeente Woensdrecht</i>
14.	<i>Dhr. P. de Brie</i>		<i>BN de Stem</i>

Afwezig:

1.	<i>Mw. I. Cortenbach</i>	<i>vz.</i>	<i>Provincie Noord-Brabant</i>
2.	<i>Mw. K. Koenraad</i>	<i>lid</i>	<i>Gemeente Roosendaal</i>
3.	<i>Ltkol R. Helmhout</i>	<i>lid</i>	<i>Commando Luchtstrijdkrachten</i>
4.	<i>dhr. G. van Tichelt</i>	<i>lid</i>	<i>Gemeente Essen (B)</i>
5.	<i>dhr. P. de Smedt</i>	<i>lid</i>	<i>Omwonenden gemeente Essen (B)</i>
6.	<i>dhr. M. Vervoorn</i>	<i>lid</i>	<i>Fokker Services Group</i>
7.	<i>dhr. C. Krooshof</i>	<i>lid</i>	<i>Min. I&M, Directie Luchthavens</i>
8.	<i>dhr. T. Liebregts</i>	<i>lid</i>	<i>Min. I&M, ILT</i>

Agenda

1.	Opening en mededelingen	- ter kennisneming
2.	Mededelingen commandant Vliegbasis	
3.	Ingekomen / Uitgaande stukken	- ter kennisneming
4.	Verslag vorige vergadering	- ter vaststelling
5.	Presentatie structuurplan	- ter bespreking
6.	Klachtenoverzichten	- ter bespreking
7.	Rapportages geluid	- ter bespreking
8.	Geluidsmeetnet	- ter bespreking
9.	Stavaza Luchthavenbesluit	- ter bespreking
10.	Vergaderingen 2024	- ter vaststelling
11.	Begroting 2024	- ter vaststelling
12.	Rondvraag	
13.	Sluiting	

Secretariaat

postadres
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
telefoon
06 - 15670530
e-mail
michiel.huijbregts@
rijksoverheid.nl

1 - Opening en mededelingen

Welkom

Berichten van verhindering:

Mevrouw Cortenbach wordt vervangen door vice voorzitter de heer Adriaansen.

- ter kennisneming

Speciaal welkom aan het nieuwe lid namens de omwonenden van Reimerswaal Mevrouw Boone-Tuijnman.

De commandant van het Air Support Command, commodore Van Beljouw heeft zich verontschuldigd, maar wordt vervangen door diens chef staf, de heer Sprangers. De heer Sprangers stelt zichzelf voor.

De heer Helmhout heeft zichzelf ziekgemeld. De heer Helmhout heeft wel aangegeven vanaf september 2024 een nieuwe functie in de Verenigde Staten te hebben. Volgende COVM-vergadering zal hij zijn opvolger maj. Guusje van Vuure introduceren en zelf afscheid nemen.

Mededeling vanuit het secretariaat:

De afgelopen maanden is er veel aandacht geschonken aan het weer up-to-date krijgen van de ledenadministratie. De afgelopen maanden zijn de leden Ad Kools, Richard Mol en Antoon Uijtdehaag gestopt. Voor Reimerswaal is een nieuw lid namens de omwonenden en er is een plaatsvervangend lid namens de gemeente Woensdrecht bij gekomen. Voor Bergen op Zoom is er gelukkig nog een plaatsvervangend lid en hopelijk zal er gauw een omwonende vertegenwoordiging komen vanuit Roosendaal. Daarmee is de administratie weer bijna actueel.

De vergadering vraagt om de bijgewerkte ledenlijst van het COVM rond te sturen.

Binnen de luchtmacht worden de verschillende onderdelen onder commando's gebracht. Voor de vliegbasis Woensdrecht betekent dit dat onder het Air Support Command (ASC) het huidige Logistiek Centrum Woensdrecht, de Koninklijke Militaire School Luchtmacht en het Centrum voor Mens en Luchtvaart in Soesterberg komen te vallen. Daarmee wordt alle support van de luchtmacht geconcentreerd. Commodore Van Beljouw is daarvan de commandant en het externe gezicht.

Vaststellen agenda:

De vergadering stelt de agenda vast.

2 - Mededelingen commandant Vliegbasis

De heer Sprangers geeft aan dat er in het kader van de Host Nation Support nu in 5 weken tijd troepen en materieel worden verplaatst van Vlissingen naar Duitsland via Woensdrecht en dat dit tot waarschijnlijk eind oktober zal doorlopen. De heer Sanders geeft aan het teleurstellend te vinden dat de leden dit moeten vernemen tijdens de vergadering en dat dit niet eerder kenbaar is gemaakt aan de leden.

De heer Verroen sluit zich hierbij aan en gaat bij de gemeente navragen of dit punt bij hun intern bekend was. Mevrouw van Hoek geeft aan dat daarover altijd wordt gecommuniceerd met de afdelingen communicatie van de gemeenten en dat dit ook via de social media wordt gedeeld. Mevrouw Van Hoek zal in het vervolg bij grotere verplaatsingen ook de COVM tussentijds hiervan op de hoogte stellen en verwijst de leden ook naar de site defensie.nl/onderwerpen/vliegbewegingen waarop de actuele informatie ook wordt gedeeld. De heer Kaarsmaker stelt de vraag of deze informatie ook op de website van de COVM Woensdrecht gepubliceerd kan worden. De secretaris zal uitzoeken of het mogelijk is om een link op de website te plaatsen.

Daarnaast geeft de heer Sprangers aan dat er aan het einde van het jaar mogelijk een C5 Galaxy op de vliegbasis landt om een apache af te leveren.

Secretariaat

postadres
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
telefoon
06 - 15670530
e-mail
michiel.huijbregts@rijksoverheid.nl

3 - Ingekomen/uitgaande stukken

- ter kennisneming

Ingekomen stukken:

- COVM-WDT-23-02 1 Concept agenda 12 oktober 2023
- COVM-WDT-23-02 2 Verslag vorige bijeenkomst
- COVM-WDT-23-02 3 Presentatie Structuurplan Vliegbasis Wdt
- COVM-WDT-23-02 4 Aantekeningen overleg wijze van rapporteren klachten
- COVM-WDT-23-02 5 Klachtenrapportage Q1 23
- COVM-WDT-23-02 6 Klachtenrapportage Q2 23
- COVM-WDT-23-02 7 Jaarrapportage geluid 2022
- COVM-WDT-23-02 8 Reactie Stas op verzoek geluidsmetnet
- COVM-WDT-23-02 9 Vergaderschema 2024
- COVM-WDT-23-02 10 Begroting 2024

Alle stukken komen terug op de agenda.

De voorzitter vraagt of er op voorhand vragen zijn over de stukken. Er zijn geen vragen.

4 - Verslag vorige vergadering

Mevrouw Waarheid geeft aan dat bij punt 2 staat dat er "een avond openstelling" dit moet "weekend openstelling" zijn en er is alleen 8 juli 2023 gebruik van gemaakt.

De vergadering vraagt of het verslag voortaan binnen een week aangeleverd kan worden. De secretaris geeft aan dat dit praktisch gezien niet mogelijk is. De vergadering vraagt indringend om het concept verslag voortaan binnen een maand aan te leveren.

Mevrouw van Hoek heeft een opmerking over punt 10. De afdeling communicatie geeft geen meldingen door, dat doet bureaugeluid. De voorzitter stelt voor om de zin aan te passen naar "Zal de vliegbasis als extra service, waar mogelijk, ..." Dit is voor mevrouw van Hoek akkoord. Het verslag van 6 april 2023 is met deze wijzigingen vastgesteld.

5 – Klachtenoverzichten

- ter bespreking

Overzicht Q1 en Q2 2023 zijn meegezonden met de stukken.

De heer Kaarsmaker betreurd dat de leden de kwartaalcijfers na een half jaar ontvangen. De secretaris geeft aan dat de kwartaalcijfers als het kwartaal afgerond is, zo spoedig mogelijk op defensie.nl gepubliceerd worden en dat de kwartaalcijfers daarnaast ook als extra service op de COVM website staan onder de vergaderstukken. Het is dus juist niet zo dat de leden pas na een half jaar geïnformeerd worden.

De heer van der Hoest maakt kenbaar het lastig te vinden hoe je een klacht in moet dienen. Mevrouw Boone-Tuijnman sluit zich hierbij aan. Zowel de heer van der Hoest en mevrouw Boone-Tuijnman geven aan dat er klachten zijn geweest, maar niet geregistreerd zijn. De secretaris geeft aan de link door te sturen voor het klantenformulier.

Mevrouw Boone-Tuijnman geeft aan dat zij woont onder de aanvliegroute en de helikopters en vliegtuigen dicht boven haar woning vliegen. Mevrouw Boone-Tuijnman verteld dat zij en andere omwonenden het zouden waarderen als de defensie van tevoren een melding zou maken wanneer er gevlogen wordt. De omwonende ervaren geen geluidsoverlast en vinden het volgens mevrouw Boone-Tuijnman geen probleem dat er oefeningen uitgevoerd worden, mits dit van tevoren kenbaar gemaakt wordt. De jagers in de omgeving doen dit immers ook. Hiermee kunnen de omwonende rekening houden om hun paard(en) binnen te stallen, zodat ze niet van streek raken.

Secretariaat

postadres
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
telefoon
06 - 15670530
e-mail
michiel.huijbregts@
rijksoverheid.nl

De voorzitter benadrukt dat de klachten moeten worden ingediend, waarop de defensie kan nagaan of de vlieghoogte toegestaan is.

De secretaris licht toe dat de heer Helmhout de afgelopen vergadering heeft aangegeven dat de defensie bezig is met een nieuwe klachtenregistratiesysteem, waarbij de ingediende klacht en de opvolging van de klacht ook beter gemonitord kan worden door de indiener. Dit systeem had eind 2023 operationeel moeten zijn, maar naar verwachting zal dit in de eerste helft van 2024 pas zijn.

De heer van der Hoest vraagt zich af wanneer de helikopters boven een bepaalde vlieghoogte moeten zitten. Mevrouw Waarheid licht toe dat elk toestel zijn eigen hoogte heeft. De minimale vlieghoogte van de Chinook is 450 voet in heel Nederland. Volgens de heer van der Hoest zit de kern van de klachten bij de Chinook. Mevrouw Waarheid benadrukt om de klachten te laten registeren, zodat dit gehandhaafd kan worden. Mevrouw Boone-Tuijnman laat een foto zien waarop een Chinook boven haar schoorsteen vliegt.

Mevrouw Waarheid merkt op dat de duiding van de kwartaalcijfers worden vergeleken met het kwartaal ervoor. Ze vraagt zich af of het gewenst is om de cijfers te vergelijken met het jaar ervoor. In december wordt er minder gevlogen in vergelijking met januari. Volgens de heer Kaarsmaker lopen de cijfers omhoog. Mevrouw Waarheid geeft aan dat er minder wordt gevlogen dan beoogd, de PC7 loopt ook tegen het einde van zijn levensduur. De secretaris vraagt of het dan misschien gewenst is om 5 kwartalen als vergelijking op te nemen, opdat er meer duiding is door het jaar heen en in vergelijking met het jaar ervoor

6 – Rapportages geluid

- ter bespreking

De Rapportage geluid 2022 was in april nog niet op tijd voor de vergadering afgerond, vandaar dat deze nu is meegezonden ter behandeling.

De rapportage geeft geen aanleiding tot het stellen van vragen of opmerkingen.

7 Geluidsmmeetnet

- ter bespreking

Mevrouw Waarheid heeft het idee dat er geen discussie is over de inhoud, zoals overlast. De heer Kaarsmaker geeft aan dat het geluidsmmeetnet voornamelijk in het gebied gericht is en licht toe. De heer Kaarsmaker leest een brief voor vanuit het Ministerie van defensie, om te bepalen of je in de contouren komt of op het randje zit. De voorzitter geeft aan een gesprek met het Ministerie van Defensie aan te willen gaan, maar de leden hiervoor eerst concreet moeten hebben wat ze willen.

Mevrouw Waarheid kondigt aan dat in Woensdrecht ook de F35 sporadisch zal voorbijkomen voor onderhoud.

De heer Kaarsmaker wilt weten wat het geluid is van het circuit verkeer. De heer van der Hoest vult aan dat hij begrijpt van de heer Kaarsmaker, maar dat er niet duidelijk is van hij wil weten en wat hij wilt bereiken met het meten van het geluid.

De voorzitter maakt kenbaar dat in Woensdrecht de geluidsklachten niet drastisch zijn.

De secretaris geeft aan dat voor Leeuwarden en Volkel destijds op grond van de motie Eijsink besloten is om een geluidsmmeetnet aan te leggen. Beide locaties geldt dat nog niet duidelijk was wat de geluidseffecten zijn van de komst van de F35 en dat met een geluidsmmeetnet dit gemonitord wordt. Voor Gilze-Rijen is vanwege het nieuwe Luchthavenbesluit en de grote hoeveelheid klachten tot hetzelfde besloten. Er is nu geen directe aanleiding in Woensdrecht voor dit stukje extra duiding. De ko

Secretaris

nieuw luchthavenbesluit zou mogelijk een logisch moment kunnen zijn om een geluidsmeeetnet aan te leggen of in ieder geval te bespreken.

De heer van der Hoest vraagt of ze ook een doel omschrijving is voor het geluidsmeeetnet van de andere militaire vliegvelden. Dat is er.

Het meetnet is niet bedoeld voor signalering van geluidsoverlast. De heer Verroen stelt voor om een flexibele meting kan toelichten, buiten de zones.

De discussie zal volgende vergadering worden gecontinueerd in het bijzijn van de heer Helmhout.

8 – Stavaza Luchthavenbesluit

- ter bespreking

De secretaris en de heer Stegmann lichten toe dat er een onherroepelijke Wet natuurbescherming vergunning ligt en dat dit de basis vormt voor een in te richten planMer procedure voor een nieuw Luchthavenbesluit. Aangezien er eerst een nieuwe milieuvergunning wordt aangevraagd, zal er waarschijnlijk pas daarna verder gegaan worden met het nieuwe Luchthavenbesluit.

De vergadering zal op de hoogte gehouden worden van de voortgang.

9 - Vergaderschema 2024

- ter vaststelling

Voor 2024 zijn de vergaderingen ingepland op 11 april 2024 en 10 oktober 2024.

De datums zijn akkoord. De secretaris stuurt de uitnodigingen toe aan de bestuurssecretariaten.

10 - Begroting COVM 2024

- ter vaststelling

De secretaris geeft aan dat er geen bijzonderheden zijn opgenomen in de begroting. Er is een post opgenomen voor verslaglegging. Het idee is om op dezelfde uniforme wijze de verslaglegging te doen net zoals op andere COVM overleggen.

De begroting is akkoord bevonden.

11 - Wat verder ter tafel komt

In de vorige vergadering is door de commandant afgesproken om elke vergadering terug te komen op het structuurplan die de basis vormt voor de revitalisering van het vastgoed op de vliegbasis. Het is niet als agendapunt vernoemd, maar er wordt achter de schermen gewerkt aan de eerste stedenbouwkundige en verkeerskundige schetsen voor de nieuwe hoofdstructuur. Hierover is binnenkort ook overleg met de gemeente. Wanneer dit rijp is om te delen zal dit ook in het COVM worden gedeeld.

12 – Rondvraag

Mevrouw Waarheid ligt toe dat zij vandaag voor het laatst is en vervangen wordt door Itkol Alex Ridders.

Verder zijn er geen vragen.

13 - Sluiting

De vergadering wordt gesloten om 17.30 uur.

De volgende vergadering is op donderdag 11 april 2024 om 16.30 uur te Hoogerheide.

Secretariaat

postadres
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
telefoon
06 - 15670530
e-mail
michiel.huijbregts@
rijksoverheid.nl

Actiepunt:

Actie punt	Actie	Actienemer	Afgedaan
1	De ledenlijst up-to-date maken en doorsturen.	Secretaris	6-11-23
2	Nagaan of er een hyperlink op de COVM website gezet kan worden welke doorverwezen word naar de website van defensie m.b.t. vliegbeweging.	Secretaris	6-11-23
3	Nagaan bij de heer Helmhout of er mobiele metingen zijn?	Secretaris	6-11-23
4	Het concept verslag zal binnen één maand nadat de vergadering heeft plaats gevonden, worden gestuurd naar alle leden.	Secretaris	6-11-23
5	Link doorsturen klachtenformulier	Secretaris	6-11-23
6	Uitnodiging toesturen aan de bestuurssecretariaten vergaderdatums 2024	Secretaris	6-11-23

Secretariaat

postadres
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
telefoon
06 - 15670530
e-mail
michiel.huijbregts@
rijksoverheid.nl